

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

УДК 657

JEL: Q10, Q50, M41

Анна Макаренко

*Національний університет біоресурсів та природокористування
Україна*

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ РАЦІОНАЛЬНИМ ЛІСОКОРИСТУВАННЯМ

Досліджено формування системи обліково-аналітичного забезпечення для адаптації бухгалтерського обліку лісового комплексу до вимог часу, що вимагає впровадження нового підходу до обліку лісових ресурсів на рівні підприємств. Для визначення важливості обліково-аналітичного забезпечення як особливої філософії стратегії управління в діяльності лісогосподарського підприємства представлено матрицю SWOT-аналізу, що дає підґрунтя для розуміння того, на що треба звернути увагу в процесі управління.

Ключові слова: облік, управління, обліково-аналітичне забезпечення, лісові ресурси, раціональне лісокористування, SWOT-аналіз.

Анна Макаренко

*Национальный университет биоресурсов и природопользования
Украина*

УЧЕТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ РАЦИОНАЛЬНЫМ ЛЕСОПОЛЬЗОВАНИЕМ

Исследовано формирования системы учетно-аналитического обеспечения для дальнейшей адаптации бухгалтерского учета лесного комплекса в связи с требованиями времени, что требует внедрения нового подхода к учету лесных ресурсов на уровне предприятий. Для определения важности учетно-аналитического обеспечения как особой философии стратегии управления деятельности лесохозяйственного предприятия представлено матрицу SWOT-анализа, что дает почву для понимания того, на что необходимо обратить внимание в процессе управления.

Ключевые слова: учет, управление, учетно-аналитическое обеспечение, лесные ресурсы, рациональное лесопользование, SWOT-анализ.

Anna Makarenko

*National University of Life and Environmental Sciences
Ukraine*

ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT AS A FACTOR OF EFFECTIVENESS OF MANAGEMENT OF THE RATIONAL FOREST USE

The paper presents the results of study of the formation of the accounting and analytical support system adjusting the accounting forest complex to the current requirements, which requires a new approach implementation regarding the integration of forest resources at the enterprise level. The purpose of this system is to evaluate the outcomes of forestry and responsibility centers within the required time period. The accounting and analytical support management include processes that are incorporated in and are intended to meet the needs of converting primary information into the summary. To determine the importance of accounting and analytical support as a particular philosophy of management strategies in forest management activities the matrix SWOT-analysis is presented, it provides the basis for reflection on what you should pay attention to during the governance process. The application of the research results may contribute to improve the effectiveness of management forestry enterprises improvement using accounting and analytical support.

Key words: *accounting, management, accounting and analytical support, forest resources, the forest rational management, SWOT-analysis.*

Постановка проблеми. Оскільки бухгалтерський облік запозичено з радянських часів і в сучасних умовах такий облік не покликаний давати інформацію для управлінських рішень у розрізі раціонального управління лісокористуванням, тому адаптація бухгалтерського обліку лісового комплексу до вимог часу вимагає впровадження нового підходу до обліку лісових ресурсів. Для організації раціонального використання лісових ресурсів необхідно мати достатню інформацію про них, яка дозволила б приймати ґрунтовні рішення щодо покращення лісокористування в межах як окремих підприємств, так і регіонів. При цьому необхідно враховувати те, що перехід до ринкової економіки передбачає, з одного боку, спрощення звітності та планування, а з другого боку – розширення потоку корисної інформації, необхідної для обґрунтування планів і проектних рішень. Нині є тенденція до повної автоматизації процесу надходження й переробки інформації. Достовірна організація бухгалтерського обліку лісового господарства ґрунтується на використанні безперервного запису всіх господарських операцій, адже головним завданням підприємств є ефективне використання лісу як відновлюваного природного ресурсу, забезпечення виконання ними функцій відтворення, вирощування лісу відповідно до цільового призначення, формування лісових насаджень шляхом проведення рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства, збільшення виходу та якості деревини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика обліково-аналітичного забезпечення різних галузей є досить популярною в останні роки, належить до площини наукового дослідження та перебуває в просторі підвищеної уваги вітчизняних і зарубіжних науковців.

Розглядом цього питання саме в лісовій галузі займається невелика кількість дослідників, зокрема такі, як: В. Савчук [3], О. Олійничук [5], Т. Пономаренко [10], О. Шавурська [6]. Проблемі раціонального

лісокористування присвячено низку праць екологічної та економічної тематики. Серед учених, які вивчали це питання, слід відмітити таких, як: В. Гоцуляк [8], М. Лицур [9], Т. Tunytsya [11], Т. Satto [12], М. R. V. Wylliams [13] та ін. Водночас детальнішому вивченню підлягає питання саме обліково-аналітичного забезпечення управління раціональним лісокористуванням.

Мета статті – удосконалення управління лісогосподарським підприємством за допомогою обліково-аналітичного забезпечення.

Виклад основного матеріалу. Лісове господарство є специфічною галуззю господарювання оскільки виробничий цикл може становити 50, 100 чи навіть 150 років. У лісовому господарстві є значні проміжки часу між початковими витратами, які були свого часу збитками за певний період, і кінцевими результатами, коли повертаються витрати, а іноді з прибутком. Завдяки циклічному характеру повернення витрат, і головне росту витрат, не завжди просто оцінити інвестиції в той чи інший лісотехнічний захід, тобто визначити рівень прибутку й окупності обраного рішення. Помилка в прийнятті рішення перед початком вирощування деревостану може бути виявлена тільки через багато років, на відміну від аграрної сфери, де фермер зазвичай наприкінці сезону може визначити, чи правильний вибір він зробив стосовно вирощування конкретної культури. У промисловості цей час становить рік чи два. Тому правильність прийнятих рішень відіграє в лісовому господарстві більш важливу роль, ніж в інших галузях національної економіки.

Управління лісокористуванням регулює та здійснює на макрорівні держава, а на мікрорівні – підприємства. Макрорівень базується на нормативно-правових актах, таких як: державні та міжнародні правові норми, Укази Президента, постанови Кабінету Міністрів України, підзаконні акти (НП(С)БО, П(С)БО, Інструкції, методичні вказівки) (табл. 1).

Таблиця 1

Юридичне підґрунтя управління лісокористуванням на макрорівні

1. Державні та міжнародні правові норми: Конституція України, Лісовий Кодекс України, Земельний Кодекс України, Податковий кодекс, Кодекс про адміністративні правопорушення, Закони України: «Про охорону навколишнього середовища», «Про екологічну експертизу», «Про тваринний світ», «Про зону надзвичайної екологічної ситуації», «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики до 2020 року», «Про мораторій на проведення суцільним рубок на гірських схилах в ялицево-букових лісах карпатського регіону», «Про оцінку землі», «Про оренду землі», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», «Про Червону книгу України», МСБО 41 «Сільське господарство».
2. Укази Президента: «Про Положення про Державне агентство лісових ресурсів України», «Про деякі заходи щодо збереження та відтворення лісів і зелених насаджень», «Про природно-заповідний фонд України».
3. Постанови Верховної Ради України: «Про основні напрямки державної політики у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки», «Про рекомендації парламентських слухань щодо дотримання вимог природоохоронного законодавства в Україні».

4. Постанови КМУ: «Про порядок спеціального використання лісових ресурсів», Державна програма «Ліси України 2002–2015», «Ліси України 2016–2020», «Правила відпуску деревини на пні в лісах України», «Про затвердження Правил відновлення лісів і лісорозведення», «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок», «Про затвердження правил поліпшення якісного складу лісів», «Про затвердження такс для обчислення шкоди, заподіяної лісу», «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування шкоди, заподіяної порушенням природоохоронного законодавства у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України», «Про розмір та порядок визначення втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню», «Про затвердження санітарних правил в лісах України», «Про затвердження Положення про державну лісову охорону», «Про затвердження Правил рубок головного користування в гірських лісах Карпат», «Про затвердження Порядку заготівлі другорядних лісових матеріалів і здійснення побічних лісових користувань в лісах України», «Про затвердження Правил заготівлі живиці в лісах України», «Про концепцію збереження біологічного різноманіття України», «Положення про мисливське господарство та порядок здійснення полювання».
5. НП(С)БО: 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», 30 «Біологічні активи», 16 «Витрати», 7 «Основні засоби», 9 «Запаси», 28 «Зменшення корисності активів».
6. Інструкції: Інструкція з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів; Інструкція з обліку продукції лісозаготівель, лісопиляння і деревообробка на підприємствах Державного комітету лісового господарства України; Методичні вказівки з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах ДАЛРУ; Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків; Тимчасова інструкція електронного обліку продукції лісозаготівель, лісопиляння і деревообробки на підприємствах Державного агентства лісових ресурсів України; Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) на підприємствах Державного агентства лісових ресурсів України.
7. Накази Державного агентства лісових ресурсів України.
8. Національні стандарти: ДСТУ 2980-95. Лісові культури; ДСТУ 3404-97. Лісівництво та ін.

Джерело: систематизовано автором на основі [1; 2].

На мікрорівні лісового господарства управління регулюється звітністю про операції з лісокористування. Її поділяють на зовнішню – фінансова, статистична, податкова звітність і внутрішню звітність, що складають фахівці лісгосподарського підприємства та фахівці підрозділів лісництва (табл. 2).

Таблиця 2

Звітність про операції з лісокористування та ведення господарства на мікрорівні

1. Фінансова: Форма 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»; Форма 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»; Форма 3 «Звіт про рух грошових коштів»; Форма 4 «Звіт про власний капітал»; Форма 5 «Примітки до річної фінансової звітності»; Форма 6 «Додаток до приміток до річної фінансової звітності (Інформація за сегментами)».
2. Статистична: Звіт про товарообіг; Звіт про обсяги платних послуг; Звіт про використання робочого часу; Звіт з праці Ф-1ПВ; Звіт про використання води; Звіт про порушення лісового законодавства та проведення лісозахисних робіт; Звіт про обсяги продукції, робіт та послуг лісового господарства; Звіт про перераховані внески, перерахування та витрати, пов'язані з загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.

<p>3. Податкова: Декларація податку на додану вартість; Декларація податку на прибуток з додатками; Розрахунок частини чистого прибутку (доходу), що підлягає сплаті до державного бюджету за результатами щоквартальної фінансово-господарської діяльності; Звіт про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску; Податкова декларація про збір за користування радіочастотним ресурсом України; Податковий розрахунок комунального податку; Розрахунок збору за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок Державного бюджету; Розрахунок збору за спеціальне використання водних ресурсів та збору за користування водами для потреб гідроенергетики; Розрахунок за спеціальне використання лісових ресурсів та користування земельними ділянками лісового фонду; Розрахунок земельного податку; Розрахунок податку з транспортних власників; Розрахунок збору за забруднення навколишнього середовища.</p>
<p>4. Звітність, яку складають фахівці лісництв (первинна документація): Звіт про рух основних засобів, матеріальних цінностей і бланків суворої звітності; Звіт по праці, заробітній платі і витратах на виробництво; Звіт про заготівлю насіння; Касовий звіт; Звіт про рух лісопродукції; Звіт про використання транспорту і механізмів; Звіт про рух паливно-мастильних матеріалів; Виробничий звіт про роботу лісопильно-деревообробного цеху;</p>
<p>5. Звітність, яку складають фахівці лісгосподарських підприємств: Наказ про облікову політику; Звіт по заробітній платі 1-ПВ; Звіт по заробітній платі 3-ПВ; Звіт про стан нормування праці на підприємстві; Штатний розпис; Звіт про виконання плану заходів по бюджетних програмах; Звіт про стан платоспроможності підприємства; Форма 1-Ліс (калькуляція); Форма 3ЛГ; Форма 1-П; Форма 1-ПЕ; Форма 1-підприємство; Звіт про рівень цін на лісопродукцію реалізовану; Звіт по рентабельності; Форма 10-ЛГ Звіт про виконання виробничого плану по лісовому господарству (загальна); Форма 10-ЛГ по загальному бюджету та спеціальному фонду; Звіт керівника; Звіт про основні фінансово-господарські показники діяльності підприємства; Звіт про виконання фінансового плану; Моніторинг та інша.</p>

Джерело: систематизовано за дослідженнями автора.

Основним джерелом даних про стан, використання, відтворення й охорону лісів є державна система моніторингу, яка функціонує за багаторівневим принципом. На першому рівні одержання об'єктивної інформації можливе за допомогою показників (індикаторів) лісових ресурсів, що відображають еколого-соціально-економічні дані для повноцінного життя людини. Другий рівень дає змогу одержати кількісні оцінки стану насаджень і видового біорізноманіття лісової рослинності та визначити головні параметри лісових екосистем. Моніторинг покликаний ефективно вирішувати проблеми інформаційно-аналітичного забезпечення. Його виконання покладено на виробничі та наукові установи Державного агентства лісових ресурсів України, різні фонди та громадські організації. Моніторинг у контексті спостереження економічних явищ реалізують через ведення статистики, обліку та інших даних менеджменту, маркетингу, екології, соціально-політичної сфери. Проте він покликаний формувати інформаційне забезпечення лише на макрорівні, тобто на рівні держави, для рівня підприємств він не виконує своїх функцій.

Розв'язання проблеми обліково-аналітичного забезпечення лісових ресурсів у контексті вимог часу важливе тому, що на лісгосподарських

підприємствах до цих пір продовжують вести бухгалтерський облік, що запозичений із радянських часів. У сучасних умовах такий облік не може надавати інформацію для обґрунтованих управлінських рішень, виконувати вимоги розвинутого світового ринку. Тому адаптація бухгалтерського обліку лісового комплексу до сучасних вимог вимагає впровадження нового підходу до обліку лісових ресурсів на рівні підприємств. Як зазначає вчений В. Савчук [3], рішенням цієї проблеми можуть бути інтегровані економічні служби, які б фіксували господарські події та аналізували їх. Ця інформація була б підґрунтям для управлінських рішень і керування системою. Інтегровані економічні служби передбачають об'єднання фахівців різних відділів у галузі ведення лісового господарства для синтезу інформації економічного та неекономічного змісту. Тобто різні дані, що виникають унаслідок діяльності підприємств лісового господарства, в процесі обробки в подальшому синтезують в інформаційні ресурси лісового господарства.

Слід зауважити, що на практиці фахівці різних підрозділів лісогосподарського підприємства співпрацюють під час складання квартальної та річної звітності.

До даних про діяльність підприємств лісового господарства належать:

- екологічні дані (дані про шкідників лісу, пожежі, стихійні лиха, ерозійні процеси, диких звірів і птахів);
- технологічні дані (технології лісогосподарського виробництва, інформація про спеціальні дослідження, напр., GPS-навігації та ін.);
- фінансово-економічна інформація (планова, облікова, звітна інформація, фінансова інформація);
- технічні дані (технічні стандарти, норми та правила виробництва, нові технології);
- юридична інформація (актуальна нормативно-правова база, зміни законодавства).

Дані про діяльність підприємств лісового господарства формують результативну інформацію для прийняття рішень (рис. 1). Моделювання системи інформації для обліково-аналітичного забезпечення складається з таких даних: первинна інформація про господарські факти, зовнішня звітність (нормативні документи, фінансова, податкова, статистична звітність, спеціальна звітність), внутрішня звітність (звіти, що складають у лісництвах, цехах, виробничих ділянках, підрозділах, і звіти, що складають спеціалісти лісового господарства), дані інших спостережень, таких як дані щодо менеджменту, маркетингу, екології, соціально-політичної сфери.

Слід наголосити, що обліково-аналітична система представляє собою сукупність облікової інформації та на її базі проведення аналізу, який сприяє прийняттю виважених управлінських рішень на мікро-, мезо- та макрорівнях.

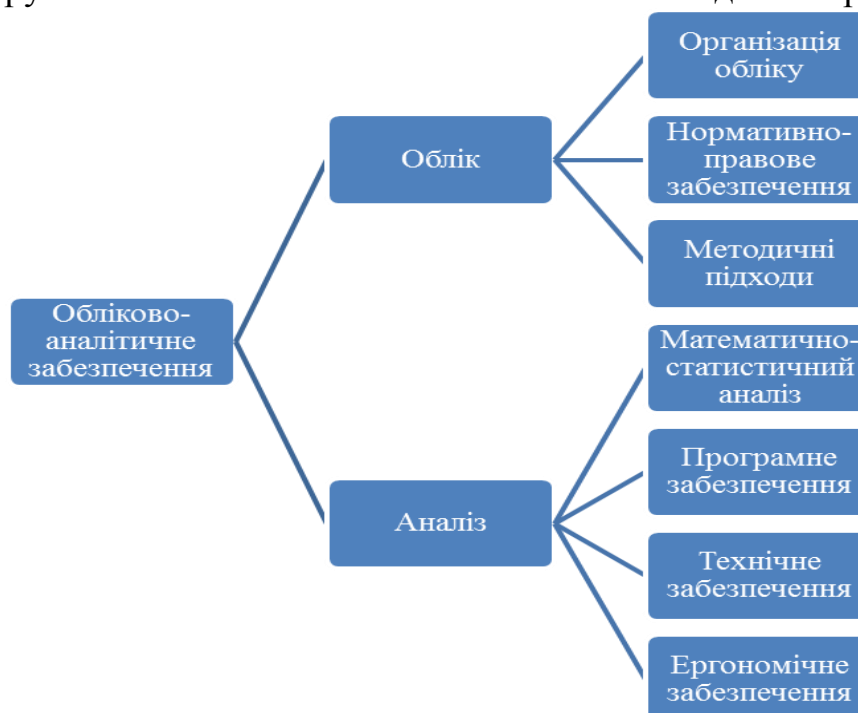
До обліково-аналітичного забезпечення управління належать процеси, які об'єднано в систему та мають на меті задовольнити потреби щодо трансформації інформації із первинної в узагальнювальну.

Рис. 1. Взаємозв'язок даних для формування системи обліково-аналітичного забезпечення

Джерело: за дослідженнями автора.

Структуру обліково-аналітичного забезпечення наведено на рис. 2.

Рис. 2. Структура обліково-аналітичного забезпечення лісгосподарського підприємства

Джерело: за дослідженнями автора.

Це питання є актуальним, тому його розглядають науковці, висловлюючи різні пропозиції щодо інтегрованого обліково-аналітичного забезпечення. Так, Л. Воляк [4] пропонує об'єднувати економічні відділи підприємства, організовуючи обліково-аналітичний сервіс. У свою чергу О. Олійничук [5] наголошує на створенні аналітичної служби лісогосподарських підприємств. Крім того, О. Шавурська [6] розробила інтегрований звіт про стійкий розвиток, багато інших дослідників розглядали це питання щодо інших галузей господарювання. Але всі дослідники сходяться на тому, що з урахуванням специфіки лісогосподарської діяльності, рівень знань фахівців з економічних та облікових питань часто недостатній для всеохоплювального аналізу, саме тому потрібно долучати спеціалістів із лісогосподарських відділів.

Обліково-аналітичне забезпечення повинно бути раціонально сплановане, інформаційно та методично забезпечене, чітко розподілене між виконавцями, а також результати повинні бути кваліфіковано оформлені. Ціллю цієї системи є оцінка кінцевого результату діяльності лісового господарства та центрів відповідальності в необхідний для керівництва термін часу.

Для визначення важливості обліково-аналітичного забезпечення як особливої філософії стратегії управління діяльністю лісогосподарського підприємства доцільним є представлення матриці SWOT-аналізу [7]. Він є універсальними і найпоширенішим видом аналізу в стратегічному управлінні й може бути використаним для різних об'єктів вивчення. У нашому випадку об'єктом дослідження було обліково-аналітичне забезпечення лісових ресурсів у розрізі лісових господарств у Кіровоградському обласному управлінні лісового і мисливського господарства, але оскільки лісова галузь є державною й облік ведуть за однаковими положеннями, то SWOT-матриця стосується кожного підприємства лісового господарства України (табл. 3). Дослідження починали з узагальнення й оцінки стану обліково-аналітичного забезпечення, виокремлення сильних і слабких сторін, загроз і можливостей.

Таблиця 3

Матриця SWOT-аналіз у обліково-аналітичного забезпечення

Strengths / Сильні сторони	Weaknesses / Слабкі сторони
1. Своєчасність подання звітності господарствами до управління, органів статистики, податкової служби та ін.; 2. Наявність звітності зі стійкого розвитку; 3. Ведення електронного обліку деревини; 4. Інвентаризація та відображення заготовленої деревини у повному обсязі; 5. Первинний облік ведуть у цехах, дільницях, складах, з	1. Неузгодженість окремих аспектів обліку з міжнародними стандартами; 2. Через запозичену з радянських часів систему обліку немає змоги здійснення повного контролю за витратами на збереження, використання й відтворення лісових ресурсів; 3. Відсутність сертифікації лісів; 4. Щоквартальна переоцінка активів і розподіл витрат, пов'язаних з тривалим періодом росту; 5. Необхідність відображення фінансування бюджетних і власних витрат паралельно; 6. Ідентифікація продукції деревного та недеревного походження й порядок її калькулювання; 7. Контроль витрат сировини в процесі її переробки;

Продовження табл. 3.

<p>наступним централізованим надходженням його даних; 6. Облік процесу формування готової продукції поділений на облік витрат за окремими технологічними процесами та облік витрат за видами лісопродукції; 7. У системі бухгалтерського обліку формується інформація про наявність, стан лісових ресурсів і використання лісової продукції. 8. Використання сучасних комп'ютерних програм і технологій; 9. Наявність на кожному підприємстві аудитора.</p>	<p>8. Несвоєчасна організація обліку пилопродукції на кожному з п'яти етапів її виробництва; 9. Облік недеревної продукції; 10. Економічна оцінка деревної, недеревної продукції та «невагомих корисностей» лісу (туристично-рекреаційної сфери); 11. Не ведуть бухгалтерський облік «невагомих» корисностей лісу; 12. Переоцінка деревини на корені в процесі її росту; 13. Нарахування амортизації на багаторічні насадження; 14. Первісне оцінювання лісових насаджень з наступним формуванням вступного балансу; 15. Списання вартості насаджень у зв'язку з оприбуткуванням лісопродукції; 16. Відображення відходів лісозаготівель обліку; 17. Відсутні сертифіковані бухгалтери, члени професійних бухгалтерських об'єднань; 18. Відсутня інвентаризація деревини на корені; 19. Відсутній відділ внутрішнього контролю; 20. В обліку не відображають природно створені лісові культури; 21. В обліку не відображають втрати деревини на корені внаслідок загибелі; 22. Недосконалість системи обліку мисливських ресурсів; 23. Не розроблено систему оподаткування операцій з лісовими ресурсами</p>
Opportunities / Можливості	Threats / Загрози
<p>1. Доступність до природного ресурсу; 2. Поява нових технологій для покращення обліку та аналізу; 3. Розвиток екологічно та економічно обґрунтованих основ ведення лісового господарства; 4. Зведення до мінімуму чи повна відмова від бюджетного фінансування; 5. Раціональне використання основних елементів витрат; 6. Застосування аналізу показників роботи підприємства методами статистичних досліджень.</p>	<p>1. Деструктивні зміни в галузі; 2. Несприятливі зрушення в курсах валют; 3. Загострення проблеми суспільних і приватних потреб; 4. Поява законодавчих обмежень; 5. Зростання податкового навантаження; 6. Певний ступінь корупції; 7. Приховування реальних статистичних показників; 8. Втрата кваліфікованих кадрів унаслідок низької заробітної плати; 9. Відсутність достатньої кількості оборотних коштів обмежує проведення модернізації виробництва.</p>

Джерело: за дослідженнями автора.

У результаті проведеного SWOT-аналізу було визначено й показано значення та вплив обліку й аналізу на діяльність підприємства, що дає змогу

розкрити глибину обліково-аналітичного забезпечення та його вплив на прийняття управлінських рішень лісогосподарським підприємством на стадії збору й обробки інформації, адже він дозволяє дослідити сильні та слабкі сторони, можливості й загрози для підприємства. Цей вид стратегічного аналізу дає підґрунтя для роздумів, на що треба звернути увагу в процесі управління.

Висновки. Першочергова ціль у лісовому господарстві – це вирощування дерев для виробництва лісоматеріалів, але є також і другорядні цілі. Механізм прийняття рішення спирається тільки на теперішні й майбутні ситуації – минулі умови вже не змінити. Прийняття рішень має труднощі, тому що складно передбачити з великою точністю проблеми, які будуть у майбутньому. Прогнози треба робити обережно й ретельно, чим далі вдивлятися в майбутнє, тим більш туманні нариси поставлених цілей. Це одна з головних проблем у лісовому господарстві, тому що тривалість виробничого циклу найбільша порівняно з іншими галузями національної економіки. Тому наразі йде пошук шляхів раціонального використання лісових ресурсів і покращення управління лісовим господарством. Одним із таких шляхів виступає удосконалення управління лісогосподарським підприємством за допомогою обліково-аналітичного забезпечення, що об'єднує (синтезує) елементи: забезпечення інформацією, господарський і бухгалтерський облік та аналіз як підсумок. Тому це забезпечення є фактором впливу на результативність управління. Авторський внесок полягає в аналізі стану організації ведення обліку лісового господарства та виділенні сильних і слабких сторін, можливостей і загроз обліково-аналітичного забезпечення на прикладі підприємств регіону, результати чого представлено в матриці SWOT як філософії стратегії управління.

Список використаних джерел

1. Тимчасові стандарти NEPCon для оцінки ведення лісового господарства в Україні 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nepcon.org/sites/default/files/Files/FSC/FM/NEPCon-interim-standards/NEPCon-Interim-FM-Standard-Ukraine-UKR-19Dec2014.pdf>.
2. Офіційний сайт Державного агентства лісових ресурсів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=34062&cat_id=3390.
3. Савчук В. К. Обліково-аналітичне забезпечення управління як фактор підвищення його результативності / В. К. Савчук // Трансформаційні перетворення обліково-аналітичного забезпечення управління в умовах євроінтеграційних процесів : матер. IV Міжнар. наук.-практ. конф., 25 листопада 2016 р. – К. : КНЕУ, 2016. – С. 323–325.
4. Воляк Л. Р. Обліково-аналітичне забезпечення управління природно-ресурсним потенціалом сільськогосподарських підприємств : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Воляк Леся Романівна. – К., 2015. – 352 с.
5. Олійничук О. І. Витрати, доходи та прибуток у системах обліку й аналізу лісогосподарських підприємств : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 /

Олійничук Олександра Іванівна. – Тернопіль, 2011. – 254 с.

6. Шавурська О. В. Бухгалтерський облік і контроль операцій з лісокористування на засадах стійкого розвитку : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Шавурська Олена В'ячеславівна. – Житомир, 2014. – 283 с.

7. Шершньова З. Є. Стратегічне управління / З. Є. Шершньова, С. В. Оборська. – К. : КНЕУ, 2001. – 257 с.

8. Гоцуляк В. Д. Обліково-аудиторське забезпечення раціонального лісокористування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / В. Д. Гоцуляк. – К. : КНТЕУ, 2013. – 19 с.

9. Лицур І. М. Еколого-економічні проблеми просторової організації лісового комплексу України : монографія / І. М. Лицур. – К. : РВПС України НАН України, 2010. – 317 с.

10. Пономаренко Т. І. Управління відтворенням лісових біологічних активів: обліково-аналітичне забезпечення : монографія / Т. І. Пономаренко, В. К. Савчук. – К. : Аграр. Медіа Груп, 2010. – 218 с.

11. Tunytsya Y. Ecological Economic Problems of Achieving Sustainable Forestry in Transitional Countries / Y. Tunytsya, T. Tunytsya // Abstracts of Group Discussions. XXI IUFRO World Congress «Forest and Society : The Role of Research». – 2000. – Vol. 2. – P. 283–284.

12. Satto T. Notes on Kittredge's method of estimation of amount of leaves of foreststand / T. Satto // Japen Forestry Soc. – 1962. – Vol. 44. – P. 267–272.

13. Williams M. R. W. Decision-Making in Forest Management / M. R. W. Williams // Research Studies Press Ltd. – Letchworth, Hertfordshire, England. – 1988. – 130 p.

References

1. Temporary NEPCon standard for assessing forest management in Ukraine (2014), available at: <https://www.nepcon.org/sites/default/files/Files/FSC/FM/NEPCon-interim-standards/NEPCon-Interim-FM-Standard-Ukraine-UKR-19Dec2014.pdf>.

2. The official site of State Agency of forest resources (2017), Regulatory framework, available at: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=34062&cat_id=3390.

3. Savchuk, V. K. (2016), Accounting and analytical maintenance of management as a factor of improving its performance. *Transformatsiini peretvorennia oblikovo-analitychnoho zabezpechennia upravlinnia v umovakh yevrointehratsiinykh protsesiv* [Transformation conversion of accounting and analytical support of management in terms of European integration processes], Mizhnarodna naukovopraktychna konferentsia [International scientific-practical conference], Kyiv National Economics University named after Vadym Hetman, Kyiv, Ukraine, November 25, pp. 323–325.

4. Voliak, L. R. (2015), Accounting and analytical maintenance of natural

resource potential of agricultural enterpris, Ph.D. Thesis, Accounting analysis and audit (by types of economic activity), National University of Life and Environmental Sciences, Kyiv, Ukraine.

5. Oliinychuk, O. I. (2011), Costs, revenues and earnings accounting systems and analysis of forestry enterprises, Ph.D. Thesis, Accounting analysis and audit (by types of economic activity), Ternopil National Economics University, Ternopil, Ukraine.

6. Shavurska, O. V. (2015), Accounting and control of forest management operations based on sustainable development, Ph.D. Thesis, Accounting analysis and audit (by types of economic activity), Zhytomyr State Technological University, Zhytomyr, Ukraine.

7. Shershnova, Z. Ie. and Oborska, S. V. (2001), *Stratehichne upravlinnia* [Strategic management], KNEY, Kyiv, Ukraine.

8. Hotsuliak, V. D. (2013), Accounting and auditing ensure sustainable forest management, Abstract of Ph. D. dissertation, Accounting, analysis and audit (by types of economic activity), Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine.

9. Lytsur, I. M. (2010), *Ekoloho-ekonomichni problemy prostorovoi orhanizatsii lisovoho kompleksu Ukrainy* [Ecological and economic problems of forest complex spatial organization of Ukraine], RVPS Ukrainy NAN Ukrainy, Kyiv, Ukraine.

10. Ponomarenko, T. I. (2010), *Upravlinnia vidtvorenniam lisovykh biolohichnykh aktyviv: oblikovo-analitychne zabezpechennia* [Playback control of forest biological assets: accounting and analytical support], Ahrar Media Hrup, Kyiv, Ukraine.

11. Tunytsya, Y. and Tunytsya, T. (2000), Ecological Economic Problems of Achieving Sustainable Forestry in Transitional Countries. *XXI IUFRO World Congress «Forest and Society: The Role of Research»*, vol. 2, pp. 283–284.

12. Satto, T. (1962), Notes on Kittredge's method of estimation of amount of leaves of foreststand. *Japen Forestry Soc.* vol. 44, pp. 267–272.

13. Williams, M. R. W. (1988), *Decision-Making in Forest Management*, Research Studies Press Ltd., Letchworth, Hertfordshire, England.

[How to cite this article? Як цитувати цю статтю?](#)

Стиль – ДСТУ:

Макаренко А. Обліково-аналітичне забезпечення як фактор підвищення результативності управління раціональним лісокористуванням [Electronic resource] / А. Макаренко // *Agricultural and Resource Economics : International Scientific E-Journal*. – 2017. – Vol. 3. – No. 2. – pp. 109–121. – Mode of access : www.are-journal.com.

Style – Harvard:

Makarenko, A. (2017), Accounting and analytical support as a factor of effectiveness of management of the rational forest use. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, [Online], vol. 3, no. 2, pp. 109–121, available at: www.are-journal.com.